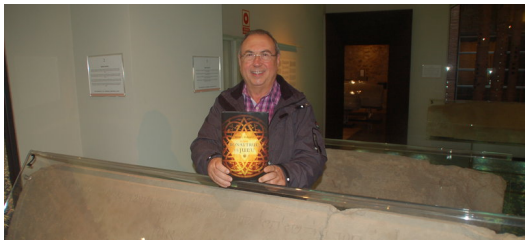
Fañanàs reivindica el savi jueu Bonastruc ça Porta

L'escriptor gironí tanca amb la novel·la ‘Bonastruc, el jueu' la trilogia sobre la Girona medieval que inclou ‘La bruixa de pedra' i ‘El Gran Inquisidor'
La presentarà el 18 de març a la biblioteca Rahola

Miquel Fañanàs, ahir amb el seu nou llibre, entre les làpides funeràries que es conserven al Museu d'Història dels Jueus Foto: X.C.

L'escriptor gironí Miquel Fañanàs [http://www.grup62.cat/autor-miquel-fananas-000012019.html] torna a la Girona medieval a Bonastruc, el jueu (Columna), una novel·la històrica o una biografia novel·lada sobre el gran savi jueu Mossé ben Nahman (Girona, 1194 - Acre, Israel, 1270), conegut també per Nahmànides i pel nom cristià de Bonastruc ça Porta. “D'alguna manera, aquest llibre tanca una espècie de trilogia sobre personatges gironins de l'edat mitjana, que vaig obrir amb una figura llegendària aLa bruixa de pedra (2012) i vaig continuar a El Gran Inquisidor (2015) amb el personatge històric de Nicolau Eimeric, que és com l'altra cara de Bonastruc: si aquell era el dolent, aquest és el bo, com si fossin el yin i el yang [riu]”, explica Fañanàs. En realitat, els tres llibres només comparteixen Girona com a escenari principal i una determinada època: tot i que hi ha personatges que surten en més d'una novel·la –l'inquisidor Eimeric ja sortia a La bruixa de pedra–, són tres històries independents i, de fet, Bonastruc, el jueu transcorre durant el s. XIII, un segle abans que les altres dues novel·les de la trilogia.

En el cas de Bonastruc, el jueu, la voluntat de Fañanàs és clara: l'autor vol reivindicar la figura del brillant filòsof, talmudista i cabalista, amb un gran prestigi arreu del món, especialment entre les comunitats jueves –a Jerusalem li han dedicat l'avinguda Ramban, ja que aquest era el seu acrònim–, i en canvi aquí és relativament poc conegut: a Girona el recorden un carrer i el Centre Bonastruc ça Porta, que engloba el Museu d'Història dels Jueus i l'Institut d'Estudis Nahmànides. “A mi em semblava que Bonastruc mereixia alguna cosa més, no només a Girona, perquè va tenir una gran influència a tota la corona catalanoaragonesa i a la resta de la península”, diu l'escriptor, que reconeix que la ciutat ha avançat molt en els últims anys pel que fa a la reconciliació amb el seu passat jueu: “Una bona prova és el Museu d'Història dels Jueus, des del qual s'està fent una molt bona feina per recuperar el llegat de la comunitat jueva gironina: un col·lectiu de gent molt pacífica i vàlida, víctima de la pressió religiosa sobre el poder polític”.

Fañanàs ha dedicat tot un any a documentar-se i reconstruir la vida de Bonastruc, amb algunes llicències literàries forçoses, perquè es coneix més la seva obra que no pas el seu periple vital. De fet, el llibre s'obre amb una escena que és pura ficció: amb només vuit anys, Mossé ben Nahman és obligat, com tots els seus veïns, a presenciar com cremen viu el jueu Jafudà ben Rovèn, amic del seu pare. Aquest fet traumàtic, que marcarà la vida del protagonista, serveix a l'autor per contextualitzar una època en què comencen els enfrontaments entre jueus i cristians i la Inquisició fa els seus primers passos.

Durant els seus anys de formació a Narbona, Bonastruc coneix Isaac el Cec, que, segons remarca Fañanàs, “va existir però no va estar mai a Girona”. Fañanàs també aprofita la cèlebre participació de Bonastruc ça Porta en la Disputa de Barcelona (1263), on, convidat per Jaume I, va participar en un debat dialèctic amb un teòleg cristià –en realitat, un jueu convers– sobre l'arribada del Messies, per fer coincidir el savi jueu amb Ramon Llull i

establir entre ells una relació d'amistat, tot i que no està documentat que es coneguessin. Si més no, Fañanàs ho troba versemblant i recorda que el 1263 va ser també l'any en què Llull va tenir les visions místiques que van canviar radicalment la seva vida. I Bonastruc va guanyar la disputa, però les seves tesis sobre Jesús el van condemnar a l'exili, i va morir a Israel.

PresentacionsBonastruc, el jueu es presentarà el dissabte 18 de març a la biblioteca Carles Rahola de Girona –de la qual Fañanàs és aquest any l'autor de capçalera– (12 h), amb Pere Freixas i Sílvia Planas. El dia 11 de març, la biblioteca també ha organitzat una visita als escenaris de les tres últimes novel·les de Fañanàs, amb l'autor com a guia. A més, la novel·la també es presentarà a la Casa del Llibre de Barcelona, el 23 de març, amb Ramon Alberch. Prèviament, tindrà lloc una presentació el 4 de març a l' hostal Can Massot [http://www.hostalcanmassot.com] d'Anglès (11 h), amb Joan Manuel del Pozo.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 16-02-2017 Pàgina 24

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1070900-fananas-reivindica-el-savi-jueu-bonastruc-ca-porta.html